

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЧУРИ-БУРАШ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАРЫ

2022 ел, 11 февраль

№ 48

**Төзеклэндерү өлкәсендәге муниципаль контроль хакындагы нигезләмәгә
үзгәрешләр керту турында**

«Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелек) һәм муниципаль контроль турында» 2021 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 39 статьясындагы 2 һәм 4 өлешләре нигезендә Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының Чури-Бураш авыл жирлеге Советы карар итте:

1. Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының 2021 елның 11 октябрэндәге Чури-Бураш авыл жирлеге Советының 38 номерлы карары белән расланган Чури-Бураш авыл жирлеге территориясендә муниципаль жир контроле турындагы Нигезләмәгә түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

түбәндәге эчтәлекле «Өстәмә шикаять бирү» 5 бүлек өстәргә:

«5. Судка кадәр шикаять бирү

5.1. Аларның хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре, алар фикеренчә, муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында турыдан-туры бозылган контрольдә тотылучы затлар Башкарма комитетның түбәндәге вазыйфаи затларының (алга таба-вазыйфаи затларының) карарларына судка кадәр шикаять бирү хокукына ия:

1) контроль чаралар уздыру турында карарлар;

2) контроль чаралар актлары;

3) контроль чаралар кысаларында вазыйфаи затларның гамәлләре (гамәл кылмаулары).

5.2. Шикаять дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең төбәк порталларын кулланып, контрольдә торучы зат тарафыннан электрон рәвештә тапшырыла.

Шикаять биргәндә граждандан гади электрон имза йә көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш. Оешма тарафыннан шикаять бирелгәндә, ул көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

Шикаятькә салына торган материаллар, шул исәптән фото- һәм видеоматериаллар, контрольдә тотыла торган зат тарафыннан электрон рәвештә күрсәтелә.

Дәүләт яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкит итүче белешмәләр һәм документларны үз эченә алган шикаять, дәүләт яисә башка сакланучы сер турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен үтәгән килеш, кәгазь чыганакта дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләрнең бердәм порталыннан файдаланмыйча, контрольдә торучы зат тарафыннан бирелә.

5.3. Башкарма комитет карарына шикаять, аның вазыйфаи затларының гамәле (гамәл кылмавы) жирлек башлыгы тарафыннан карала.

Жирлек башлыгының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять жирлек Советы тарафыннан карала.

5.4. Шикаятьне контрольдә тотылган зат үз хокукларын бозу турында белгән яки белергә тиеш булган көннән алып утыз календарь көн эчендә бирергә мөмкин.

5.5. Шикаять бирү срогын жидди сәбәп аркасында уздырган очракта, шикаять биргән контрольдә торучы затның үтенече буенча бу срок башкарма комитет тарафыннан торгызылырга мөмкин.

5.6. Шикаять биргән контроль астындагы зат шикаять буенча карар кабул ителгәнче аны кире алырга мөмкин. Шул ук вакытта шикаятьнең кабат юнелеше шул ук нигезләр

буенча рөхсәт ителми.

5.7. Шикаятътә башкарма комитетының дэгъвалана торган карарын үтәүне туктатып тору турындагы үтенеч булырга мөмкин.

5.8. Жирлек башлыгы шикаятъне теркәгән көннән соң ике эш көннән дә соңга калмыйча түбәндәге карар кабул итә:

1) башкарма комитетының дэгъва белдерелә торган карарын үтәүне туктатып тору турында;

2) башкарма комитетының дэгъва белдерелә торган карарын үтәүне туктатып торудан баш тарту турында.

Кабул ителгән карар турында мэгълүмат шикаятъ биргән контрольдә торучы затка карар кабул ителгән вакыттан алып бер эш көне эчендә жибәрелә.

5.9. Шикаятътә түбәндәге мэгълүматлар булырга тиеш:

1) карар һәм (яисә) гамәле дэгъва кылына торган вазыйфаи зат башкарма комитеты исеме, фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта);

2) гражданның фамилиясен, исемен, атасының исемен (булган очракта), яшәү урыны (эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны) турында белешмәләре, йә күзәтүче зат булган оешманың исеме, әлеге оешманың урнашкан урыны турында белешмәләр, йә ышанычнамә һәм фамилия реквизитлары, исеме, атасының исеме (булган очракта) шикаятъ биргән затның исеме, атасының исеме (булган очракта), шикаятъне карау вакытына үзара эшчәнлекне башкаруның теләгән ысулы һәм аның буенча карар алуның теләгән ысулы;

3) башкарма комитетының һәм (яисә) аның вазыйфаи затының шикаятъ белдерелә торган карары турында белешмәләр, алар шикаятъ биргән контрольдә торучы затның хокукларын бозуга китергән яисә китерергә мөмкин;

4) башкарма комитеты карары һәм (яисә) вазыйфаи затның гамәле (гамәл кылмавы) нигезендә контрольдә тотыла торган зат булмаган нигезләр һәм дәлилләр. Контрольдә булган зат тарафыннан аның дәлилләрен раслый торган документлар (булган очракта) яисә аларның күчермәләре тапшырылырга мөмкин;

5) шикаятъ биргән контрольдә торучы затның таләпләре;

6) контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында контроль чараның исәпкә алу номеры, әгәр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан башкасы билгеләнмәгән булса, аңа карата шикаятъ бирелә.

5.10. Шикаятътә башкарма комитет вазыйфаи затларының яисә аларның гаилә әгъзаларының тормышы, сәламәтлеге һәм мөлкәте белән бәйлә цензурасыз яисә мыскыллы әйтелмәләр, янаулар булырга тиеш түгел.

5.11. Шикаятъне бирү «Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы» Федераль дәүләт мэгълүмат системасы ярдәмендә тиешле хокукны биргән очракта, контрольдә тотыла торган затның вәкаләтле вәкиле тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

5.12. Башкарма комитет шикаятъ алган көннән алып биш эш көне эчендә шикаятъне караудан баш тарту турында карар кабул итә, әгәр:

1) шикаятъ әлеге Нигезләмәнең 5.4 пункттында билгеләнгән шикаятъ бирү сроклары тәмамланганнан соң бирелә һәм шикаятъ бирүгә жибәрелгән срокны торгызу турында үтенечнамәне үз эченә алмый;

2) шикаятъ бирүгә жибәрелгән вакытны торгызу турындагы үтенечнамәне канәгатьләндерүдән баш тартты;

3) аны биргән контрольдә торучы заттан шикаятъ буенча карар кабул ителгәнчегә кадәр шикаятъне кире алу турында гариза килде;

4) шикаятътә куелган мәсьәләләр буенча суд карары бар;

5) элегрәк башкарма комитетта шул ук контрольдә тотыла торган заттан шул ук нигезләрдә башка шикаятъ бирелгән;

6) шикаятътә башкарма комитетының вазыйфаи затларының, шулай ук аларның гаилә әгъзаларының тормышы, сәламәтлеге һәм мөлкәте турында цензурасыз яисә мыскыллы әйтелмәләр, янаулар;

7) элек әлеге контрольдә тотыла торган затның шикаять белән кабат мөрәжәгать итү мөмкинлеген юкка чыгара торган шул ук предмет буенча шикаятьне караудан баш тартса һәм яңа дәлилләр яисә хәлләр китерелмәсә;

8) шикаять тиешле булмаган органга бирелгән;

9) Россия Федерациясе законнарында башкарма комитет карарларына шикаять белдерү буенча суд тәртибе генә каралган.

5.13. Әлеге Нигезләмәнең 5.12 пунктының 3-8 бүлекләрендә күрсәтелгән нигезләрдә шикаятьне караудан баш тарту судка кадәр шикаять бирү нәтижәсе булып тормый, һәм башкарма комитет карарларына, вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата судка шикаять белдерү өчен нигез була алмый.

5.14. Шикаятьне караганда башкарма комитет Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган контроль эшчәнлеккә судка кадәр шикаять белдерү буенча өстәмә системаны алып бару кагыйдәләре нигезендә контроль эшчәнлеккә судка кадәр шикаять бирүдән файдалана.

Башкарма комитет шикаятьне карау барышы турында белешмәләр судка кадәр тикшерү (күзәтчелек) эшчәнлегенә шикаять бирүгә тапшыруны тәэмин итә.

Законда саклана торган серне тәшкил итүче белешмәләр һәм документлар булган шикаятьне карау, Россия Федерациясенә закон яисә башка саклана торган сер турындагы законнары таләпләрен үтәп, контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә судка кадәр шикаять бирү системасыннан файдаланмыйча жирлек башлыгы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5.15. Зарар Башкарма комитет житәкчесе (житәкче урынбасары) теркәлгәннән соң егерме эш көне эчендә каралырга тиеш.

5.16. Күрсәтелгән срок егерме эш көненә озайтылырга мөмкин, түбәндәге аерым очракларда:

1) шикаятьтә күрсәтелгән фактлар буенча хезмәт тикшерүенә шикаять бирелә торган вазыйфаи затка карата гамәлләр (гамәл кылмау) үткөрү;

2) дөгъвалана торган вазыйфаи затның гамәл кылуы (гамәл кылмавы) булмавы, нигезле сәбәп (авыру, отпуск, командировка) буенча.

5.17. Башкарма комитет шикаять биргән контрольдә торучы заттан шикаять предметына кагылышлы өстәмә мәгълүмат һәм документлар соратырга хокуклы. Контрольдә тотылуы зат сорату жибәрелгән вакыттан алып биш эш көне эчендә күрсәтелгән мәгълүматны һәм документларны тапшырырга хокуклы.

Шикаятьне карау срогы темасы өстәмә мәгълүмат бирү турында гарызнамә һәм шикаять предметына караган документлар жибәрелгәннән алып аларны вәкаләтле орган алган мизгелгә кадәр, әмма сорау жибәрелгән вакыттан алып биш эш көненә кадәр туктатып торыла.

Контрольдә торучы заттан өстәмә мәгълүмат һәм шикаять предметына караган документларны алу шикаятьне караудан баш тарту өчен нигез булып тормый.

5.18. Шикаятьне биргән контрольдә торучы заттан дөүләт органнары, жирле үзидарә органнары яки аларга буйсынучы оешмалар карамагында булган мәгълүматны һәм документларны соратып алу рөхсәт ителми.

Шикаять биргән зат шикаять буенча йомгаклау карары кабул ителгәнчегә кадәр үз теләге белән шикаять предметына караган өстәмә материалларны тәкъдим итәргә хокуклы.

5.19. Кабул ителгән карарның законлылыгын һәм (яисә) башкарылган гамәлләрнең (гамәл кылмауның) нигезлелеген исбатлау бурычы Башкарма комитетта йөкләнә.

5.20. Карау йомгаклары буенча жирлек башлыгы түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) шикаятьне канәгатьләнмичә калдыра;

2) башкарма комитетының карарын тулысынча яисә өлешчә юкка чыгара;

3) башкарма комитет карарын тулысынча юкка чыгара һәм яңа карар кабул итә;

4) вазыйфаи затларның гамәлләрен (гамәл кылмавын) законсыз дип таний һәм асылы буенча, шул исәптән билгеле бер гамәлләр кирәк булганда гамәлгә ашыру

турында карар чыгара.

5.21. Кабул ителгән карарны нигезли торган башкарма комитет карары дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталында һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталында контрольдә тотыла торган затның шәхси кабинетында ул кабул ителгән көннән алып бер эш көненнән дә соңга калмыйча урнаштырыла.

Дәүләт яисә закон белән саклана торган башка серне төшкел итүче белешмәләр һәм документлар булган шикаятьне карау йомгалары буенча башкарма комитетның карары, Россия Федерациясенең закон тарафыннан саклана торган башка сер турындагы законнары таләпләрен үтәп, контрольдә торучы затка кәгазь чыганакта, ул кабул ителгән көннән алып бер эш көне эчендә җибәрелә.».

2.Әлеге карар 2023 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат порталында урнаштырырга.

4.Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торучы җирлек башлыгына йөкләргә.

**Чури-Бураш авыл
җирлеге Башлыгы**

И.Р.Мифтахов